

Informaatiotutkimuksen päivät 2012
1. - 2. marraskuuta, Åbo Akademi, Turku

ABSTRAKTI

Marita Kari

Järjestöjen rooli julkisessa tiedon jakamisessa kaupunkisuunnittelualalla

Yhteyshenkilöt: Marita Kari, RIME tutkimusryhmä, Informaatiotieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto, marita.kari@uta.fi

Esitykseni tarkastelee järjestöjen roolia kaupunkisuunnittelualan ammatillisen tiedon julkisessa ja rajoittamattomassa jakamisessa eli yhtä työn alla olevan tietojohdamisen väitöskirjani tutkimusalueista. Ammatillisen tiedon julkista ja rajoittamatonta jakamista on esimerkiksi esitelmien pitäminen alan seminaareissa ja kirjoittaminen alan julkaisuihin. Sähköisten kanavien merkityksen kasvusta huolimatta ammatillisiin konferensseihin osallistuminen on edelleen eri organisaatioiden tärkeimpiä ulkoisen tiedonhankinnan keinoja (Chen ym. 2006; Belussia & Seditaa 2012). Osallistumisen lisäksi suunnittelijat luennoivat näissä tilaisuuksissa ja kirjoittavat alansa julkaisuihin. Tällaisesta alan sisäiseen tiedon jakamiseen osallistumisesta ei ole tehty aiempaa tutkimusta mistään toimi- tai ammattialasta tietojohdamisen näkökulmasta. Organisaatioiden välistä tiedon johtamista on myös toistaiseksi tutkittu vähän tietojohdamisen parissa (Mentzas ym. 2006).

Esitys perustuu syksyllä 2011 hyväksytyyn pro gradu -tutkielmaani (Kari 2011; ks. myös Kari 2012). Siinä tarkasteltiin kaupunkisuunnittelualan pienten ja keskisuurten (pk-)yritysten osallistumista julkiseen tiedon jakamiseen sekä järjestöjen roolia toiminnan koordinaattoreina. Järjestöt järjestävät tilaisuuksia ja kustantavat lehtiä ja muita julkaisuja, mikä tekee niistä tärkeimpiä julkista tiedon jakamista alalla koordinoivia tahoja.

Teoreettinen viitekehys muodostuu sosiaalisen pääoman, ulkoisen ja sisäisen motivaation sekä tietojohdamisen teorioista. Organisaatioiden sisäisen toiminnan tarkastelussa hyödynnetään tietojohdamisen teorioita ja suunnittelijoiden motiivien tarkastelussa myös teoriaa ulkoisesta ja sisäisestä motivaatiosta (Osterloh & Frey 2000, Chen ym. 2006, Foss 2007, Kang, Kim & Bock 2010). Organisaatioiden väliseen tiedon jakamiseen sovelletaan lisäksi sosiaalisen pääoman teoriaa (Nahapiet & Ghoshal 1998, Manning 2010). Teoreettisessa viitekehyksessä huomioidaan ammatillinen tieto ja sen johtaminen sekä organisaatioiden sisäisessä että ammattikuntien ja toimialojen tiedon jakamiseen liittyvässä toiminnassa. Tietojohdamisen tutkimuksessa painopiste on ollut liiketoiminta- ja organisaatioprosesseihin liittyvässä tiedossa. Ammatillista tietoa ja ammattitaidon kehittämistä on käsitelty jopa yllättävän vähän, vaikka ne ovat varsinkin asiantuntijaorganisaatioille kriittisiä menestystekijöitä.

Koko väitöskirjan tutkimusongelma on, mikä on julkisen tiedon jakamisen merkitys kaupunkisuunnittelualalle. Järjestöihin liittyy yksi osakysymys: mikä on järjestöjen rooli ja merkitys julkisessa tiedon jakamisessa? Tutkimusstrategia on tapaustutkimus kuten gradussa. Gradussa käytettiin teemahaastatteluja yhtenä aineiston hankintamenetelmänä. Niiden avulla ilmiöstä saatiin monipuolista ja syvällistä tietoa eri näkökulmista. Tämän perusteella teemahaastattelua tullaan käyttämään myös uusissa 4-6 järjestöjen ja muiden koordinoivien tahojen edustajien haastatteluissa. Lisäksi hyödynnetään gradua varten tehtyä kuutta haastattelua. Analyysimenetelmänä käytetään laadullista sisällönanalyysiä.

Kaupunkisuunnittelualan järjestöillä on pitkät perinteet, vakiintunut toimintahistoria ja paljon sitä kautta syntyneitä sosiaalista pääomaa. Jäsenetuihin kuuluvat erilaiset julkaisut, jotka muodostavat alan toimijoille tärkeän kanavan julkiseen tiedon jakamiseen osallistumiselle. Eri järjestöt järjestävät kerran vuodessa tai joka toinen vuosi alansa kansallisen päätapahtuman. Tilaisuuksien tavoitteet ovat yhteneväisiä, kuten alan ja ammatillisen tason yleinen edistäminen ja alan asioiden eteenpäin vieminen. Myös jäsenten välisten verkostoitumismahdollisuuksien edistäminen on tärkeää. Yksi tilaisuuksien tavoite on lisätä mahdollisuuksia henkilökohtaisiin vuorovaikutustilanteisiin. Niiden toivotaan erityisesti edistävän yhteisöllisesti ja vuorovaikutuksessa syntyvän uuden tiedon luomista, johon kaikki voivat sitoutua.

Järjestöjen tilaisuuksien järjestämisen prosessi on hyvin systemaattinen. Vastuut, aikataulut sekä aiheiden ja esiintyjien valinta on pitkälle strukturoitua. Vuosittaisiin päätilaisuuksiin pyritään saamaan jäsenistöä mahdollisimman monipuolisesti kiinnostavaa ja virikkeitä tarjoavaa ohjelmaa. Esiintyjät eivät yleensä kieltäydy kutsusta, koska tilaisuuksissa esille pääseminen koetaan kunniaksi. Tilaisuuksien järjestelyprosessiin liittyy olennaisena palaute, jota järjestäjät saavat spontaanisti ja keräävät systemaattisesti. Sitä hyödynnetään tilaisuuksien vahvuuksien ja kehitystarpeiden tunnistamisessa. Sitä ei kuitenkaan jaeta tiedon jakamiseen osallistuneille. He voisivat kuitenkin hyötyä palautteesta, koska he eivät kerää sitä oma-aloitteisesti systemaattisesti.

Lähteet

Belussia, F. & Seditaa, S. R. 2012. Industrial districts as open learning systems: combining emergent and deliberate knowledge structures. *Regional Studies* 46 (2), 165-184. DOI

10.1080/00343404.2010.497133

Chen, S., Duan, Y., Edwards, J. S. & Lehaney, B. 2006. Toward understanding inter-organizational knowledge transfer needs in SMEs: insight from a UK investigation. *Journal of Knowledge Management* 10 (3) 6–23. doi: 10.1108/13673270610670821

Foss, N. J. 2007. The emerging knowledge governance approach: Challenges and characteristics. *Organization* 14 (1), 29–52. DOI 10.1177/1350508407071859

Kang, M., Kim, Y-G. & Bock, G-W. 2010. Identifying different antecedents for closed vs open knowledge transfer. *Journal of Information Science* 36 (5), 585–601. DOI 10.1177/0165551510375667

- Kari, M. (2011). Liiketoiminnan edistämistä ja idealismia - pk-yritysten osallistuminen julkiseen tiedon jakamiseen kaupunkisuunnittelualalla. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto: Informaatiotieteiden yksikkö. Informaatiotutkimus ja interaktiivinen media
- Kari, M. (2012). Pk-yritysten osallistuminen julkiseen tiedon jakamiseen kaupunkisuunnittelualalla. (käsikirjoitus, 10 sivua, hyväksytty julkaistavaksi Informaatiotutkimus-lehdessä 31 (4))
- Manning, P. 2010. Explaining and developing social capital for knowledge management purposes. *Journal of Knowledge Management*, 14 (1), 83–99, doi: 10.1108/13673271011015589
- Mentzas, G., Apostolou, D., Kafentzis, K. & Georgolios, P. 2006. Inter-organizational networks for knowledge sharing and trading. *Information Technology and Management* 7 (4), 259–276. DOI 10.1007/s10799-006-0276-8
- Nahapiet, J. & Ghoshal, S. 1998. Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. *The Academy of Management Review*, 23, (2), 242–266. Saatavilla JSTOR-tietokannasta <<http://www.jstor.org/>> (käytetty 28.10.2011)
- Osterloh, M. & Frey B. 2000. Motivation, knowledge transfer, and organizational forms. *Organization Science* 11 (5), 538–550.